

Musea tonen schatten op internet

Friese musea laten op hun gemeenschappelijke website nu al 6500 foto's zien van hun voorwerpen. Dit aantal wordt binnen enkele maanden verdubbeld.

ERWIN BOERS

‘We hebben de collecties van elf musea nu digitaal ingevoerd”, zegt Nynke Kuipers van Museumfederatie Fryslân. De gefotografeerde objecten van nog eens negentien andere musea verschijnen binnenkort ook online. Iedereen kan ze bekijken op museum.frl/collectie

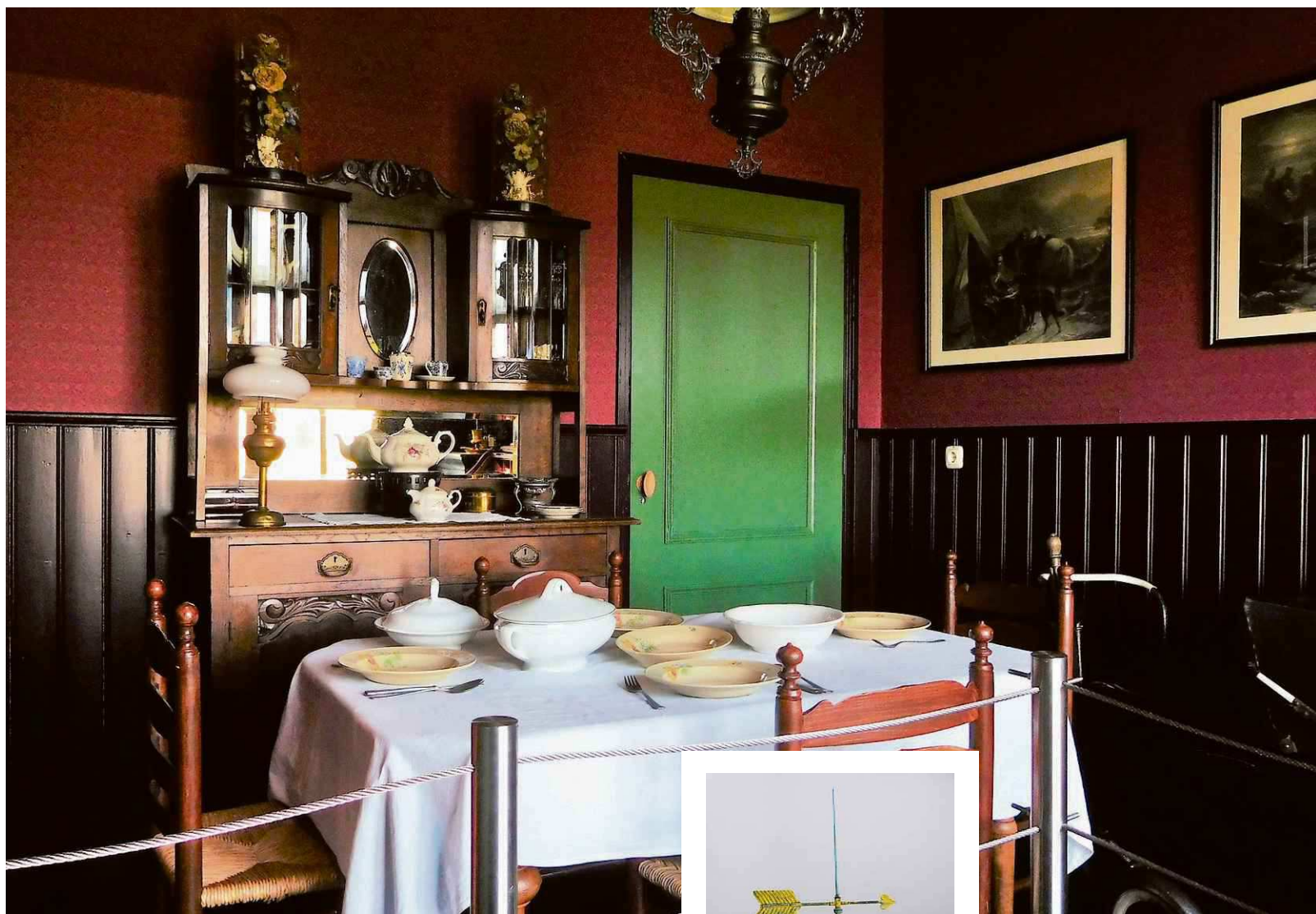
„Er hebben zeker 150 mensen aan meegewerkt, zowel vrijwilligers als museummedewerkers”, zegt Kuipers. De Museumfederatie stuurde het digitaliseringsproject Kolleksjes Tichteby aan. „We stelden twee mobiele fotostudio's, een 360 graden studio en een scanner beschikbaar.”

De musea kregen hulp bij het fotograferen en digitaliseren. De operatie maakt deel uit van Redbot, een project van de provincie en erfgoedinstellingen om de verzamelingen van Friese musea digitaal toegankelijker te maken.

Voor kleinere musea kwamen hier tot nu toe nauwelijks aan toe, maar dankzij dit project zijn de voorwerpen van bijvoorbeeld Museum Opsterlân, Museum Hindeloopen en het 't Behouden Huys op Terschelling nu toch te vinden op internet. Hun eigen museumwebsites kregen een collectie-knop, die ook naar deze beelden leidt.

Iedereen kan de foto's bekijken en in veel gevallen mogen ze ook vrij gebruikt worden zonder commerciële doeleinden. „Voor het onderwijs is dat belangrijk”, zegt Kuipers. Scholieren die bijvoorbeeld een werkstuk moeten maken, kunnen de museumcollecties doorzoeken voor beeldmateriaal.

Bovendien leren de musea er zelf veel van, zegt Kuipers. Nu alle objec-

Een 'stijkkamer' van een veenbaas – deels overgenomen uit een pand in Nij Beets – en tegenwoordig te zien in museum It Damshûs.

ten zo intensief bekeken worden, levert dit ontdekkingen op. „Het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium in Franeker had bijvoorbeeld een kartonnen kijker, maar ze wisten er niet zo veel van. Bij het inzoomen ontdekten ze ineens een jaartal. Nu weten ze dus hoe oud dit voorwerp is.”

Verschillende musea ontdekken onderling overlappende collecties dankzij de foto's. „In Grou ligt bijvoorbeeld een houten schooltas, maar Hindeloopen heeft zulke tassen ook. Als het ene museum dan al van alles heeft uitgezocht over zo'n voorwerp, kan die verzamelde informatie bij een ander museum ook meteen worden gebruikt.”

De collecties van veel streekmusea blijken verrassend rijk en gevarieerd. „Je ziet soms heel grappige voorwerpen. Zo'n tegeltje van een plassende koe in het Fries Landbouwmuseum bijvoorbeeld, die vind ik heel leuk.”

Scholieren kunnen voor werkstukken nu veel beelden uit collectie kopiëren

Bij het project zijn al 77.000 objecten bekeken. Toch zullen die niet allemaal op internet komen. „Je zit bijvoorbeeld met auteursrechten op foto's en schilderijen.” Pas zeventig jaar na de dood van de maker mag zo'n foto zonder verplichtingen op internet. „Daar zit dus nog heel veel uitzoekwerk aan vast.”

Het Fries Museum werkt aan een eigen digitaliseringsproject. Er komen steeds meer beelden op de eigen museumwebsite, maar het gaat minder hard dan liefhebbers hopen. Dit komt mede door technische problemen. Het Fries Museum gaat

Boven: walmbol met windvaan afkomstig van de lichthuiskeopel op vuurtoren De Brandaris. Onder: een rijksversierde houten schooltas uit Hindeloopen.

straks ook deelnemen aan museum.frl/collectie.

Op termijn wil de Museumfederatie Fryslân nog meer collecties digitaliseren. Ze heeft 74 leden en er is dus nog veel werk te doen, ook bij de huidige 30 deelnemers. „Het is nooit af. We willen bij de tijd blijven.”

De objectfoto's zullen in ieder geval te zien zijn op museum.frl/collectie, maar een deel van de musea heeft ze ook beschikbaar gesteld aan collectienederland.nl. Daar zijn zeer veel beelden van bijvoorbeeld Museumdr8888 en het Fries Museum te vinden. Ook op het internationale fotoproject europeana.eu is een deel van de Friese museumcollecties doorzoekbaar.

De bruikbaarheid van de foto's op de websites is nog wel sterk wisselend. Sommige musea scanden hun voorwerpen op groot formaat in, anderen kozen echter voor kleine beelden met weinig pixels.

Leerlingen Beyers Naudé in actie tegen uitzetting klasgenote (14)

WILLIAM ZIJLSTRA

LEEWARDEN Leerlingen van klas 2B van gymnasium Beyers Naudé in Leeuwarden komen in actie tegen de uitzetting van een klasgenote.

De 14-jarige Yaroslava Tymts zit in de jeugdraad van de gemeente Waadhoeke en werkt mee om eenzaamheid onder ouderen aan te pakken. Ze voelt zich hier thuis, maar zij

en haar familie dreigen te worden uitgezet naar Oekraïne.

Haar klasgenoten maakten posters en post-its met steunbetuigingen aan Yaroslava. Eerder zamelde de school al handtekeningen in om de familie Tymts bij te staan in het proces tegen uitzetting. De rechter oordeelde dat het gezin terug moet naar Oekraïne. Het hoger beroep moet het gezin, dat elk moment kan worden uitgezet, daar afwachten. Vijf jaar geleden vluchtte Yaroslava

met haar vader, moeder en broertje van de Krim naar Europa. „Voor dat de Russen kwamen, hadden we een mooi leven. Maar toen ze de Krim bezetten, hebben ze ons alles afgepakt: ons huis, onze winkels en onze paspoorten”, vertelt Yaroslava.

Haar vader werd gedwongen om te vechten en de situatie voor Yaroslava en haar familie verslechterde. „Daarom zijn we gevlucht.” Via België belandde het gezin Tymts vier jaar geleden in Sint Annaparochie.

ADVERTENTIE

Groningen Airport Eelde
Luchthaven van het Noorden

“Heerlijk, dat het zo makkelijk en vlot kan vanaf Groningen Airport Eelde. Vanaf Southend is er een goede verbinding naar het centrum van Londen. Om half 9, Londense tijd, zaten we al aan een Engels ontbijt in Notting Hill.”

★★★★☆ 8.6/10
Nathalie Urbanus